

[Arbejdsministeren.]

videre til arbejdsdirektøren og til landsarbejdsnævnet, hvilket også er sket. Jeg ved også, at spørgsmålet er behandlet dér. Jeg kan ikke i dag, men formentlig i et af de første udvalgs møder, sige noget mere konkret om, hvor langt man er kommet. Der er en del problemer forbundet med det, men spørgsmålet er altså taget op på den måde, jeg har givet tilsagn om.

Jeg er ikke uenig med hr. Elmholt i, at kontakten må være meget nær med de arbejdssøgende, og derfor skal man også øjeblikkelig have dette interview med arbejdsformidleren, sådan at denne får kendskab til den pågældendes kvalifikationer, ønsker, muligheder osv. Jeg mener — vi er ganske enige dér — at kontakten må være nær, men når man har dette grundlæggende kendskab, så er det dog et spørgsmål, om man behøver at henvende sig hver anden dag eller en gang om ugen eller en gang hver anden uge, hvis forholdet i øvrigt er det inden for det pågældende område, at der er begrænsede muligheder for at få anvist det pågældende arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Tredje næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om arbejderbeskyttelse. (Sikkerhedsrepræsentanter, børns arbejde, statistik over arbejdsulykker, arbejderbeskyttelsesfondets midler m. v.).

(Lovforslaget (nr. 141) findes i tillæg A. sp. 3409, fremsættelsen i tidenden sp. 2252).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bertel Pedersen: Da vi i 1968 reviderede lovene om den almindelige arbejderbeskyttelse og arbejderbeskyttelsen for handels- og

kontorvirksomhed samt for landbrug, skovbrug og gartneri, skrev udvalget i sin betænkning den 16. november 1968, at man henstillede til ministeren at søge disse 3 love samlet i én, ligesom man rejste det spørgsmål, om ikke udviklingen havde medført, at reguleringer i fremtiden burde ske ved administrativt fastsatte bestemmelser. Man anmodede den daværende arbejdsminister om at fremme disse overvejelser så hurtigt som muligt.

Efter at sagen var gået til arbejdsrådet og var overvejet dér, nedsattes i december 1970 et udvalg af hovedorganisationerne til videre behandling af spørgsmålet, altså efter 2½ års forløb. Dette udvalg barslede i september 1972 med en rapport, hvor man havde fundet frem til, at det i grunden var en udmærket idé, betænkningen af maj 1968 havde givet udtryk for. Arbejdsministeren meddeler nu i sin fremsættelse, at arbejdet med et lovforslag er ved at være tilendebragt, sådan at et lovforslag kan fremsættes i maj i år. Vi takker for dette tilsagn, som vi kun kan være glade over. Men et lille hjertesuk mener jeg der skal frem. Det kan se ud til, at dette forberedende arbejde har taget, om ikke urimelig lang tid, så i alle tilfælde meget lang tid.

Det lovforslag, som vi har til første behandling i dag, vedrører bl. a. sikkerhedsrepræsentanter på arbejdspladserne. At dette vigtige spørgsmål tages op nu, kan vi i socialdemokratiet være glade for. Sikkerhed på arbejdet er noget så vitalt, at enhver forbedring må hilses med tilfredshed.

Bestemmelserne i loven af 19. maj 1971 om sikkerhedsrepræsentanter skulle træde i kraft henholdsvis den 1. januar 1972 og den 1. april 1972. De har nu virket i ca. 1 år, og det vil sige, at virksomhederne har haft henholdsvis fra 6 til 9 måneder at køre bestemmelserne ind på. Vi har vel endnu ikke nogen statistik for, hvordan bestemmelserne har virket på ulykkestallene, men indtrykket er, at der for store områders vedkommende ikke er den effektivitet i sikkerhedsarbejdet, som kunne ønskes. De, der skal stå som arbejderne repræsentanter i sikkerhedsarbejdet, føler sikkert, at de oven i det almindelige arbejde — det, der giver det daglige brød — vanskeligt kan afse så meget tid yderligere for at varetage sikkerhedsopgaver. Derfor indebærer dette lov-

[Bertel Pedersen.]

forslag en mulighed for mere effektivitet på dette område. At arbejdsgiverne afholder udgifterne og godtgør sikkerhedsrepræsentanterne de udgifter, der er forbundet med udførelsen af hvervet, er rimeligt, og at man samtidig sikrer dem på samme måde som tillidsmændene inden for de forskellige fagområder, vil gøre det mere tillokkende at påtage sig jobbet.

Arbejdsulykker er en kostbar historie både for samfundet og for produktionen. 60.000 ulykker om året af over 3 dages varighed plus alle dem, der ikke registreres, bliver til formidable beløb. Antallet af disse ulykker bør og skal formindskes, det kan vi vel alle være enige om, og det bør ske så hurtigt som muligt.

Ud over bestemmelserne om sikkerhedsrepræsentanter indeholder lovforslaget nogle redaktionelle ændringer, efter at socialstyrelsen, henholdsvis sikringsstyrelsen, skal overtage de beføjelser, der tidligere har været tillagt direktoratet for revalidering og forsorg og direktoratet for ulykkesforsikringen.

Forslagets bestemmelse om en forbedring af de nødvendige oplysninger om ulykkestilfældets art og beskaffenhed, og specielt inden for hvilke fagområder ulykkerne sker, vil efter statistisk behandling give arbejdstilsynet værdifulde oplysninger, således at det i højere grad kan sætte sin arbejdskraft ind på de områder, hvor den største ulykkesprocent findes, og dette vil kunne medvirke til en effektiv indsats. Derfor er det vigtigt, at vi får lovforslaget vedtaget, så denne del af loven kan træde i kraft den 1. april 1973.

Forslaget om arbejderbeskyttelsesfonden er en regulering af satserne ifølge den gældende pristalsregulering. Denne fonds midler er tilvejebragt ved bidrag fra ulykkesforsikringsselskaberne, fra arbejdsgiverne og fra de selvforsikrende kommuner og sygekasserne samt staten, således at sygekasserne hidindtil har betalt 50 pct. og staten 3½ pct., ulykkesforsikringsselskaberne samt kommunerne og arbejdsgiverne resten. Efter at vi har vedtaget loven om sygekassernes op-hævelse og disse indgår i den offentlige sygeforsikring, lyder forslaget på, at sygekassernes andel nu overgår til staten, som efter forslaget fra 1. april skal udrede 53,5 pct. Fondens beløb vil udgøre 500.000 kr., og

derudover yder staten 3 mill. kr. i de følgende 3 år til udbygning af informations- og undervisningsvirksomhed vedrørende sikkerhedsarbejdet.

Spørgsmålet om skolebørns budtjeneste, før de er fyldt 14 år, indtil 2 timer efter skoletid er vel egnet til at se på under udvalgsarbejdet. I bemærkningerne til lovforslaget anfører ministeren, at ændring af mindstealderen afventer arbejdskonferencens resultat på dette punkt.

Et forhold vedrørende de almindelige sikkerhedsbestemmelser på virksomheder, som jeg mener vi også bør se på, drejer sig om den lovekendtgørelse, der omhandler det interne sikkerhedsarbejde på virksomheder, bekendtgørelse nr. 513 af 2. december 1971. Denne bekendtgørelse afløser en tidligere om sikkerhedstjenesten, nemlig nr. 203 af 12. juni 1958. Denne tidligere bekendtgørelse, som nu er bortfaldet, omfattede også bygge- og anlægsvirksomhed samt arbejde ved losning og lastning. Disse to områder er efter bekendtgørelse nr. 513 af 2. december 1971 taget ud, og de meget præcise bestemmelser, der gælder for alle øvrige virksomheder, gælder ikke for de to nævnte områder. Det er et forhold, som jeg vil bede ministeren om meget snart at tage op til alvorlig overvejelse. Man har inden for bygge- og anlægsvirksomhed forsøgt sig med sikkerhedspatroljer, som forsøger at klare sikkerhedsbestemmelserne på de forskellige byggepladser. Disse af fagorganisationerne mere eller mindre selvbestaltede organer har vist, at der er et stort behov for kontrol med bygge- og anlægsvirksomhed, men at der mangler lovfæstede regler for denne virksomhed.

Der er to områder, København og provinsen, hvor det på grund af de store ulykkestal er særlig påkrævet at der findes lovebestemmelser for sikkerhedsarbejdet. Sikkerhedspatroljer findes i København og i nogen grad i de større byer, men i provinsen i øvrigt går det på bedste beskub, og der må gøres noget meget snart.

Med disse bemærkninger skal jeg på socialdemokratiets vegne anbefale lovforslaget og anmode om et hurtigt udvalgsarbejde.

Simonsen: Efter den grundige gennemgang af lovforslaget, vi nu har fået, skal jeg indskrænke mig til at komme med nogle

[Simonsen.]

principielle kommentarer til nogle af de ting, som man måske kan kalde hovedpunkterne i lovforslaget, og som sådanne betragter jeg de tre ting: spørgsmålet om sikkerhedsrepræsentanterne, spørgsmålet om de statistiske oplysninger og spørgsmålet om de øgede midler til arbejderbeskyttelsesfondet.

Hr. Bertel Pedersen havde et meget langt forsvar for spørgsmålet om sikkerhedsrepræsentanterne. Jeg vil gerne principielt sige, at i og for sig deler jeg betragtningerne, men jeg synes måske nok, der manglede noget i redegørelsen, nemlig dette: omstændighederne, hvorunder man indfører denne større beskyttelse. Jeg synes, det ved denne lejlighed må siges til arbejdsministeren og til regeringen, at det er en besynderlig form at gennemføre en ændring af arbejderbeskyttelsesloven på, når man tager i betragtning, at den hviler på forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter og indtil dato mig bekendt altid har hvilet på enighed omkring de forskellige ting, og at man derudover befinder sig midt i en overenskomstsituation, hvor man sådan set havde haft god lejlighed til at prøve at finde ud af, hvordan man kunne få dette problem løst i enstemmighed mellem parterne. Jeg tror ikke, at der sådan set ville være særlig store vanskeligheder ved at finde frem til det, og spørgsmålet er, om man ikke fra modpartens side i en sådan situation ville se mere venligt og positivt på bestemmelserne, hvis man selv havde været med til at forhandle om dem.

Efter disse kritiske bemærkninger omkring omstændighederne ved princippet vil jeg gerne tilslutte mig, om jeg så må sige, det dybereliggende, netop dette, at der skal være en bedre beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanterne, men jeg synes nok, at der i forbindelse med den beskyttelse, der foreslås her, også skal klargøres en slags valgeregler. I det øjeblik man indfører beskyttelse, skal man så ikke også have klarlagt, hvornår man kan vælges som sikkerhedsrepræsentant osv.? Men det er et spørgsmål, som vi kan se på under udvalgsarbejdet, jeg vil i hvert fald gerne have det analyseret nærmere.

Generelt tror jeg det er vigtigt at få fastslået, at arbejderbeskyttelsens funktion er afhængig af, hvor stor indsatsen er i de enkelte virksomheder, og i det øjeblik sikker-

hedsrepræsentanten får en beskyttelse, er det givet, at han eller hun også har en større mulighed for at medvirke til at få tingene til at fungere.

Vi kan ikke se bort fra, at vi befinder os i en situation, hvor visse korstogsriddere ud over landet søger at lægge gift omkring systemet, som det eksisterer for øjeblikket, og det bevirker vel i sig selv et vældigt pres på udvidelsen af personalet inden for arbejdstilsynet, fordi man fra mange sider betragter det som den eneste måde, hvorpå man kan få loven til at fungere. Heroverfor vil jeg gerne sige, at det tror jeg ikke på, for jeg tror ikke på, at det er udefra kommende polititilsyn, der skal få tingene til at fungere; nej, det er tilsynet inden for virksomheden. Derfor vil jeg stadig væk gerne fastslå, at selve princippet omkring beskyttelsen er vi enige i.

Må jeg sige vedrørende spørgsmålet om den bedre statistik, at det kan der selvfølgelig heller ikke være nogen uenighed om: skal vi have mulighed for at kortlægge problemerne, så skal der bedre statistisk oplysning til. Men bare denne bemærkning, som måske kan være en floskel i den standende debat: lad os nu sørge for, at det bliver gennemført på en også for de indberetningspligtige rationel måde; således at der ikke bliver mere papirarbejde end højest nødvendigt.

Hvad angår spørgsmålet om de øgede beløb til arbejderbeskyttelsesfondet, kan vi tilslutte os dette ud fra den principielle betragtning, at der skal væsentligt mere oplysning til for at få den eksisterende lovgivning til at fungere. Vi har tidligere her i Folketinget diskuteret hovedprincipperne omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen og i stor udstrækning haft opmærksomheden rettet mod selve bestemmelserne. Jeg tror ikke, det så meget er bestemmelserne, som det er spørgsmålet om kendskab til bestemmelserne, det i stor udstrækning drejer sig om at få forbedret, og det kan disse øgede tilskud forhåbentlig medvirke til.

Jeg synes også, der er grund til at sige, at nogle af de seneste eksempler, vi har set i denne oplysningsvirksomhed, tegner vældig udmærket og kunne pege i retning af, at vi er på vej over i det, som vi har set præsteret af f.eks. Rådet for større Færdsels-

[Simonsen.]

sikkerhed, hvor man kan sige at der virkelig har været tale om intensive kampagner. Det er i og for sig i den gade, vi skal ende.

Men jeg tror nok, der er to ting, man skal holde stærkt fast ved for at få miljøet forbedret; den ene er den lokale kontrol gennem sikkerhedsrepræsentanternes arbejde, den anden er oplysningen om den lovgivning, som eksisterer.

Må jeg til slut sige om spørgsmålet sammenkobling eller sammensmeltning af de tre arbejderbeskyttelseslove, at jeg fuldt ud kan dele de kritiske betragtninger, som hr. Bertel Pedersen fremførte omkring handlingsforløbet for det, som vi er nået frem til i dag. For vi er faktisk ikke nået meget længere, end at nu har vi fået et konkret tilsagn om, at nu vil det komme — og jeg havde lejlighed til under behandlingen af det foregående punkt på dagsordenen også at kritisere tempoet i forbindelse med en vis bestemmelse. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi ligesom prøver at bekæmpe denne træghed, for da vi, jeg tror så langt tilbage som i 1969, diskuterede denne sammenkobling, var, så vidt jeg husker, alle politiske partier i virkeligheden enige om, at det burde ske. Så man kan sige, det er et lidt pauvert resultat, at man 4 år efter kan konstatere, at nu var man altså også i de forskellige organer inden for ministeriet enig i, at dette kan ske.

Men nuvel, det er altså bebudet, at det vil komme til at ske, og det kan vi kun hilse med glæde. Den forenkling, vi herigennem har mulighed for at få, vil igen medvirke til efter vores opfattelse, at vi i højere grad kan få tingene til at fungere, og jeg håber, man i samme forbindelse ikke alene vil få lovene smeltet sammen, men også vil nå frem til en væsentligt enklere opstilling, således at loven bliver lettere at forstå og dermed lettere at arbejde efter.

Med disse principielle betragtninger kan jeg give vores tilsagn om en positiv medvirken i udvalgsarbejdet omkring dette lovforslag.

Karlskov Jensen: Jeg tror, vi alle kan være enige om, at enhver bestræbelse på at undgå ulykker på arbejdspladserne og ethvert forslag, der sigter mod øget sikkerhed, umiddelbart vil påkalde sympati i alle kredse.

Ministereren kan således på forhånd regne med en betydelig velvilje med hensyn til sigtet med denne lovgivning, selv om der kan være enkeltheder, som vi stiller os noget kritiske over for.

I fremsættelsen anfører arbejdsministeren, at der er tale om visse påtrængende ændringer, der senere vil blive fulgt op, jeg forstår i næste folketingsssamling, af den samling af arbejderbeskyttelseslovene, som hr. Simonsen lige efterlyste. Det er da også mit indtryk, at det havde været meget ønskeligt, om man havde haft det fremme nu, sådan at vi kunne have opnået samtidighed på dette område.

Nu har bestemmelserne om sikkerhedsrepræsentanterne jo ikke virket i mere end nogle få måneder, og denne nydannelse er næppe ført ud i livet på alle områder og i fuldt omfang endnu, men jeg kunne alligevel godt have lyst til at spørge arbejdsministeren, hvad der har bevæget ministeren i denne sag med hensyn til fremgangsmåden. For mindre end et år siden, jeg tror, det var den 1. marts 1972, svarede ministeren på et spørgsmål fra den daværende forbundsformand, nuværende statsminister Anker Jørgensen, at han var enig i, at der var et behov for, at der skete noget på dette felt, og så fortsatte ministeren — Folketingstidende 1971-72, sp. 3128 —:

„Jeg kan oplyse, at jeg allerede har taget spørgsmålet op over for arbejdstilsynet og agter at drøfte problemet nærmere med arbejdsmarkedets hovedorganisationer. Det er jo den naturlige og normale praksis, som jeg også i dette tilfælde mener bør følges.“

Jeg vil gerne spørge, om ministeren har forhandlet dette lovforslag med arbejdsmarkedets hovedorganisationer, og i benægtende fald: hvad er så bevæggrunden til, at arbejdsministeren nu midt under overenskomstforhandlingerne søger denne lovgivning separat, om jeg så må sige, hastet igennem?

Efter lovforslaget pålægges det arbejdsgiveren at afholde samtlige udgifter ved sikkerhedsrepræsentanternes udførelse af hvervet, og det er nok i orden, også når det drejer sig om tab af indtægt. Men der er ikke, så vidt jeg kan se af hverken lovforslaget eller bemærkningerne, foretaget nogen som helst

[Karlskov Jensen.]

afgrænsning af, hvilke udgifter det er. Det vil jeg gerne at vi kunne se lidt på under udvalgsarbejdet.

Et andet forhold: sikkerhedsrepræsentanten ligestilles efter forslaget med hensyn til beskyttelse mod afskedigelse og anden forringelse af sine forhold med tillidsmænd. Også det kan være velbegrundet, men så vidt jeg er orienteret, er det sådan for tillidsmændene, at man stiller visse krav med hensyn til ansættelsestid og andre forhold, erfaring osv., og det er vistnok også sådan, at arbejdsgiveren er tillagt en vis indsigelsesret; hvis man vil ligestille med hensyn til de andre forhold, burde man så ikke også ligestille med hensyn til disse forhold? For vi kan vel alle være enige om, at virkningen af det arbejde, der skal gøres her, og som vi alle bakker op, står og falder med, at man får udpeget de rigtige folk til det på arbejdspladserne. Så det vil jeg også gerne vende tilbage til.

Forslaget indebærer jo, at der formentlig bliver tale om en meget stor udvidelse af antallet af dem, der får denne, om jeg så må sige, fastere ansættelse; jeg har set tal i retning af en 5-6-dobling i forhold til tillidsmændenes antal, i hvert fald inden for visse områder.

Jeg vil gerne fremdrage et andet forhold: for arbejdsgiverens vedkommende bliver der i nogle tilfælde tale om en ret bekostelig udannelse af disse sikkerhedsrepræsentanter. Det vil jeg heller ikke anfægte, men jeg vil rejse det spørgsmål, om ikke det forlængede opsigelsesvarsel, som disse sikkerhedsrepræsentanter opnår, bør medføre, at arbejdsgiveren tilsvarende får en forlænget opsigelsesfrist for sikkerhedsrepræsentantens vedkommende, sådan at man ikke i for mange tilfælde kommer ud for, at man bekoster uddannelsen, og ugen efter er vedkommende måske taget til en anden arbejdsplads. Jeg rejser det som et spørgsmål.

Med hensyn til de nye regler om anmeldelse af arbejdsulykker m. v. skal indberetning efter forslaget ske helt ned til arbejdsudygtighed på én dag ud over selve tilskadekomstdagen. Jeg kunne godt forestille mig, at man fik en vældig masse papir på det område, og det kan vel være et spørgsmål, om man skal gå så vidt, men i øvrigt er det vel

også noget, der egner sig bedst til, at vi kigger på det under udvalgsarbejdet.

Jeg vil gerne i den forbindelse, om vi også kunne se på udkast til de skemaer, indberetningerne skal foretages på, for det må jo være uhyre væsentligt, at man i disse indberetninger får alle oplysninger frem om, hvad der har været medvirkende til, at ulykken er sket, sådan at man har mulighed for senere at hindre gentagelse af sådanne tilfælde.

Med disse bemærkninger vil jeg i øvrigt tilsige venstres velvillige medvirken til alle de foranstaltninger, der kan bidrage til at nedsætte antallet af arbejdsulykker, og er tilfreds med, at ansvaret efter forslaget og efter de gældende regler i væsentlig grad flyttes fra kontorerne ned til gulvet på arbejdspladserne, og at der bliver tale om et, om jeg så må sige, indendørs tilsyn. Vi vil medvirke til at søge bedre forhold gennemført og vil i udvalget gerne se på de områder, jeg her har trukket frem, og på andre.

Gerda Tosti Nielsen: Efter den meget grundige gennemgang af lovforslaget skal jeg kun gøre nogle korte bemærkninger.

På det radikale venstres vegne kan jeg give tilslutning til de justeringer, der foretages i forhold til gældende love, lovforslag og love, der allerede er vedtaget. Loven om den sociale ankestyrelse er vedtaget, siden det foreliggende lovforslag blev trykt; tilbage er sådan set kun levnedsmiddellovgivningen, og vi kan medvirke til ophævelsen af lovens § 77, stk. 1. Levnedsmiddellovgivningen er for øvrigt efter min opfattelse i gode hænder hos min kollega fru Dagmar Andreasen, så det arbejde overlader jeg trygt til hende at videreføre.

De øvrige ændringer, der foreligger i forslaget, vil vi behandle velvilligt, men vi vil gerne have anledning til at gennemgå dem grundigt i udvalget.

Med hensyn til spørgsmålet om sikkerhedsrepræsentanterne var der jo i 1971, da loven blev vedtaget, enstemmighed omkring spørgsmålet, og der har været fuld enighed om, at det vil være til gavn for sikkerheden, at der sker dette samarbejde mellem de beskæftigede på virksomhederne og ledelsen.

Nu har man ønsket at få sikkerhedsrepræsentantens ansættelsesforhold sikret ved lov,

[Gerda Tosti Nielsen.]

sikret på en sådan måde, at den udskilles fra den almindelige tillidsmandsordning. Det er første gang, vi her i folketinget skal lovgive omkring sådan et spørgsmål, og vi er positivt indstillet til at medvirke dertil, men vi vil meget gerne have anledning til i udvalget nøje at sætte os ind i hele tillidsmandsordningen, som jo skal danne grundlag for den beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanten, man nu foreslår. Jeg er sikker på, at der i udvalget vil være megen ekspertise til rådighed, og ellers kan vi jo nok hente den på anden vis.

Vi anser det for heldigt, om en vis beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanten kan give et roligt arbejdsforhold, give et effektivt sikkerhedsarbejde og medvirke til det, som man jo egentlig sigtede mod med loven: at udskille sikkerhedsrepræsentantens område fra selve tillidsmandsordningen.

Den nye erhvervsulykkesstatistik, som man nu foreslår, er nødvendiggjort af, at arbejdsgiverens pligt til en generel ulykkesstatistik bortfalder. Det forlyder, at materialet skal behandles af Danmarks Statistik, og jeg har lagt mærke til, at det i bemærkningerne er skrevet så snørklet som så:

„Resultatet af statistikproduktionen vil indgå som en styringsfunktion for såvel den fremtidige udvikling af direktoratet for arbejdstilsynets generelle ulykkesforebyggende arbejde som for tilsynskredsens daglige virksomhedskontrollerende arbejde.“

Med en let omskrivning af teksten forstår jeg, at materialet skal anvendes som udgangspunkt for arbejdstilsynets forebyggende arbejde og for sikkerhedsrepræsentantens daglige arbejde med kontrollen ude på virksomheden. Det sidste synes jeg er så klart forståeligt, og det kan jeg fuldt ud tilslutte mig. Jeg tror, det er en gunstig udvikling, vi når frem til, og vi er positivt indstillet til forslaget.

Men jeg vil gerne bede om, at vi i udvalget får lejlighed til at se resultatet af det udvalgsarbejde, som er foregået. Det skulle være påbegyndt i april 1972, og jeg har nogle steder læst om det. Så vidt jeg forstår, er både LO og Arbejdsgiverforeningen repræsenteret i det udvalgsarbejde, og det vil jeg meget gerne have vi får lejlighed til at blive

bekendt med, sådan at vi, inden vi tilslutter os lovforslaget, kan vide, hvilke regler vi går ind for.

Jeg vil også gerne bede om, at der bliver sat så vide rammer for en sådan ulykkesstatistik, at vi kan anvende statistikken til at indhente andre oplysninger. Jeg kan f. eks. erindre om, at det — ganske vist på indenrigsministerens område — for nogen tid siden blev diskuteret, om man kunne indsamle oplysninger, der kunne vise noget om, hvorvidt f. eks. laboranter var særlig udsat for giftpåvirkninger. Det var da tanken, at man skulle knytte dette til socialforskningsinstituttet, men man fik på det tidspunkt oplyst, at socialforskningsinstituttet ikke rådede over arbejdskraft, der i det hele taget kunne formidle en sådan opspørgning af oplysninger. Jeg vil bede om, at man indretter en sådan statistik således, at vi kan anvende den til fleksible formål. Den behøver jo ikke til det egentlige formål at være konstant, sådan som den foreligger ved første udarbejdelse.

Vedrørende eventuel ny fastsættelse af lavalder for børns erhvervsarbejde finder jeg ligesom tidligere ordførere, at det er rimeligt, at vi afventer den konvention, der bliver udarbejdet efter konferencen i Genève i 1973, og vi kan give tilslutning til, at fondet for arbejderbeskyttelse får de ansøgte ekstrabevillinger i 1972-73, 1973-74 og 1974-75.

I øvrigt kan jeg tilsige hele lovforslaget en velvillig behandling fra det radikale venstres side.

Frandsen: Det lovforslag, vi her har til behandling, er en del af et større kompleks, en del af hele problematikken omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen, og vi er kun glade ved, at disse ting er kommet med nu. Vi havde håbet på, at der var kommet en del andre ting med i denne ændring af beskyttelseslovgivningen, men ud fra den betragtning, at det er meget fornuftigt at gennemføre de ting, der er med nu, kan vi altså tilsige forslaget en meget velvillig behandling i udvalget. Men da det netop kun er en del af de afgørende problemer omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen, der berøres her, har SF i går fremsat et forslag til folketingsbeslutning, som på en del punkter svarer til det forslag, vi kom med sidste år.

[Frandsen.]

Vi mener, det er afgørende for at få fremmet lovgivningen vedrørende disse ting, at der også bliver draget andre ting ind i debatten end det, der ligger i ministerens forslag, men det er ting, som vi vender tilbage til senere, når vi engang skal behandle SF's forslag, om 3 ugers tid eller så.

Noget af det, jeg vil komme ind på her, ligger i periferien af det, der er indeholdt i ministerens forslag og er ting, som vi mere indgående er gået ind på i vort forslag, men jeg mener alligevel, det er nødvendigt — for at man ligesom kan anskue, hvor vigtige problemerne er, også de, der ikke er medtaget i ministerens forslag — at vi får dem med allerede ved denne behandling.

Af de ting, som er med i dette forslag, er der særlig tre, jeg vil hæfte mig ved, idet jeg mener, det er de mest centrale. Det er spørgsmålet omkring sikkerhedsrepræsentanternes retsstilling og sikring økonomisk, det er spørgsmålet om anmeldelse af arbejdsulykker, erhvervssygdomme o. lign. til et centralt register, sådan at man får en ordentlig statistik, og det er endelig spørgsmålet om arbejderbeskyttelsesfondets størrelse.

Med hensyn til sikkerhedsrepræsentanternes retsstilling er det helt afgørende for det arbejde, der udføres af disse, at man virkelig kan sikre sikkerhedsrepræsentanterne. Det er så et spørgsmål, om den sikring, der er af tillidsmændene i øjeblikket, er tilstrækkelig ikke bare for sikkerhedsrepræsentanterne, men også for tillidsmændene. Vi ved jo godt, at der har været nogle eksempler på, at der alligevel ikke var tale om nogen 100 pct.s sikring, men var mulighed for at omgå den og afskedige de pågældende tillidsmænd. Derfor må vi gøre os klart, at det, der her er tale om, ikke er en 100 pct.s sikring. Det er selvfølgelig rimeligt at sige, at der skal være en form for parallel sikring af de to grupper af tillidsmænd ude på arbejdspladserne, men jeg mener nok, at vi i udvalget må se på, om der er mulighed for at finde en helt 100 pct.s sikring, som man senere kan overføre også til tillidsmændene.

Med hensyn til den økonomiske sikring må det være helt afgørende, at sikkerhedsrepræsentanterne ikke på nogen måde kan sættes tilbage i deres arbejde, for så vil det ganske naturligt medføre, at man ikke kan

udføre det arbejde, som skulle udføres af hensyn til sikkerheden.

Nu er sikkerhedsrepræsentanternes retsstilling nok det mest centrale i spørgsmålet om kontrollen med overholdelsen af arbejderbeskyttelseslovgivningen, men der vil stadig væk, specielt med hensyn til de mindre arbejdspladser, være et behov for, at arbejdstilsynet er helt i orden, og der kommer altså også spørgsmålet ind, hvorvidt det samarbejde, der er mellem arbejdstilsynet og sikkerhedsrepræsentanterne, er tilstrækkeligt, om arbejdstilsynet i tilstrækkelig grad tager hensyn til de ansatte ude omkring på arbejdspladsen og tager hensyn til sikkerhedsrepræsentanterne, og ligeså må man inddrage spørgsmålet om de mennesker, som er i arbejdstilsynet. I øjeblikket er der jo en tendens til, at man udpeger arbejdstilsynet ud fra et neutralitetshensyn, at man mener, man kan have et arbejdstilsyn, der skal kunne varetage både arbejdsgiver- og arbejderinteresser og så søger at overholde arbejderbeskyttelseslovgivningen ud fra den vurdering. Der er det altså et spørgsmål, om man ikke skal erkende, at arbejderbeskyttelsen alene skal være til gavn for arbejderne, og man derfor må sige, at det også er arbejderne eller de faglige organisationer, som skal udpege personalet til arbejdstilsynet, og at det ud over af teknikere også bør bestå af arbejderrepræsentanter, som altså direkte har føling med forholdene ude på de enkelte arbejdspladser.

Det er ikke noget, som direkte ligger i dette forslag, men det er ting, som man må tage op, når man diskuterer spørgsmålet omkring kontrollen med arbejderbeskyttelseslovgivningen til gavn for de beskæftigede, og derfor er det noget, vi mener man bør inddrage så snart som overhovedet muligt i overvejselsen af, hvordan arbejdstilsynet skal være opbygget, hvordan kontrollen i det hele taget skal være med overholdelsen af arbejderbeskyttelseslovgivningen.

Jeg har nævnt disse ting for ligesom at illustrere, at ved at give arbejderbeskyttelseslovgivningen bedre regler med hensyn til sikkerhedsrepræsentanterne har vi ikke sikret, at kontrollen med arbejderbeskyttelseslovgivningen er i orden, for det er et spørgsmål også om tilsynet, et spørgsmål om samarbejde mellem arbejdstilsynet og sikkerhedsrepræsentanterne.

[Frandsen.]

Det andet centrale punkt, jeg nævnte, er spørgsmålet om anmeldelse af ulykker og sygdomme, og dér er dette forslag helt i orden, men hvor meget hjælper det i henseende til det præventive arbejde med beskyttelsen af de beskæftigede? Der er andre ting, som er mindst lige så centrale i det forebyggende arbejde. Der er spørgsmålet om den lægelige kontrol på arbejdspladserne, der er spørgsmålet om registrering af erhvervssygdomme, hvor effektiv den er; vi kan se på de statistikker, vi har i Danmark, og dem, man har i andre lande, bl. a. i de nordiske lande, at man registrerer helt forskellige erhvervssygdomme, og at man ikke registrerer lige mange erhvervssygdomme. Det er et spørgsmål, om vi gør nok på det område, om vi anerkender tilstrækkelig mange sygdomme som værende erhvervssygdomme. Ligeså er det et spørgsmål, om de midler og materialer og maskiner, der kommer ud på arbejdsmarkedet, er tilstrækkeligt sikrede, inden de kommer ud. Vi har i øjeblikket til behandling forslag til lov om levnedsmidler, hvor man siger, at det er producenten, der skal sørge for, at der ikke er nogen fare eller nogen risiko ved de varer, de sender ud. Man kan næsten sige, at med hensyn til det, der kommer ud på arbejdsmarkedet, er bevisbyrden omvendt, dér kræver man ikke i tilstrækkelig grad af producenterne, at maskinerne, de kemiske midler og materialer i øvrigt er i orden; der går en række år, og så viser det sig, at de materialer, man nu har brugt i en årrække, ikke var ordentligt undersøgt, og så risikerer man netop, at arbejderne bliver udsat for en række sygdomme, og så først forbyder man stoffet efter adskillige års forløb. Man bør nok i højere grad se på, om ikke der er mulighed for, at man dér kan få sat noget ind, og så vil netop en statistik jo også i højere grad komme til sin ret, for en statistik som den, der er foreslået, vil under de nuværende forhold kun kunne give et begrænset resultat; der er også andre ting, f. eks. hele kontrollen med lægetilsyn og med de midler

og materialer, der kommer på markedet, der må ind i billedet.

Det tredje punkt, som også for os er centralt, er arbejderbeskyttelsesfondens størrelse, og her er vi fuldstændig enige i, at det er et område, hvor man må sætte midler og mange midler af. Vi er også villige til at se på, om der er mulighed for at finde flere midler til denne fond, for det er så afgjort noget, som vil styrke sikkerheden på arbejdspladserne.

Med disse bemærkninger kan jeg sige, at vi vil være velvillige over for alle de ting, der ligger i lovforslaget; vi mener bare ikke, det er vidtgående nok. Vi mener, at det er meget centralt, når vi i denne tid så meget diskuterer økonomisk demokrati og medindflydelse og den slags ting, at man også sikrer, at de beskæftigede ikke bliver udsat for en række erhvervssygdomme og helbredsnedbrydende ting på arbejdspladserne, for det hjælper jo ikke ret meget, at man får en del af ejendomsretten, hvis man samtidig fortsat kan risikere at blive udsat for en række andre ting, der nedbryder det, som man nu engang har opbygget. Derfor er det, at vi i SF har fremsat vort forslag, som ikke er i strid med det, regeringen nu har fremsat omkring arbejderbeskyttelseslovgivningen, men bare er betydelig mere vidtgående, fordi vi mener, det simpelt hen er så centralt, når vi skal føre en diskussion om økonomisk og industrielt demokrati.

Arbejdsministeren (Erling Dinesen): Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for de indlæg, der har været her, og som stort set har været positive, selv om der har været et par enkelte bitre mandler imellem, hvad jeg også forventede.

Hr. Bertel Pedersen rejste spørgsmålet om sikkerhedstjenesten inden for bygge- og anlægsområdet og sagde, at der var behov for kontrol, hvad jeg er ganske enig i. Jeg vil gerne oplyse helt konkret, at arbejdsrådet for længst på min anmodning har taget spørgsmålet om særlige sikkerhedsregler for byggeri og anlæg og lastning og losning op

[Arbejdsministeren.]

til behandling. Man har nedsat særlige ekspertudvalg, der arbejder med disse ting, og der er til arbejdsrådet afgivet en indstilling med udkast til en sikkerhedsorganisation for dette vigtige område, altså bygge- og anlægsområdet. Jeg kan også nævne, at denne indstilling har været behandlet i arbejdsrådets underudvalg i to møder, og man har nu anmodet direktoratet for arbejdstilsynet om at udfærdige udkast til en bekendtgørelse om sikkerhedsorganisationen inden for bygge- og anlægsområdet. Jeg regner altså med, at en indstilling fra arbejdsrådet om spørgsmålet kan forventes inden for en meget begrænset tid, og jeg er som sagt ganske enig med hr. Bertel Pedersen i, at der er behov for dette inden for dette område.

Hr. Simonsen fandt det besynderligt at gennemføre en lov om sikkerhedsrepræsentanter, og jeg forstod på ham, at det efter hans opfattelse burde løses overenskomst-mæssigt. Det sidste kan jeg ikke være enig med ham i. Forholdet er det, at bestemmelserne om sikkerhedsrepræsentanter står i selve arbejderbeskyttelseslovgivningen. De overenskomstforhandlinger, som finder sted, omfatter vel omkring 350.000 arbejdere ud af de ca. 2 mill. lønmodtagere, vi har her i landet, så skal hele området dækkes ind, må det klares via lovgivningen, og det har jeg altså ment det var rigtigt at gøre. Tidligere var det jo sådan, at det var tillidsmændene, der i høj grad beskæftigede sig med dette sikkerhedsarbejde. Det er nu skilt ud — og det finder jeg rigtigt — og varetages af særlige sikkerhedsorganisationer, men så må man også sikre, at disse mennesker uden risiko af nogen art får mulighed for på den rigtige måde at udføre det hverv, de er valgt til, og det er først og fremmest det, det drejer sig om. Når hr. Simonsen videre siger, at særlige valgeregler bør drøftes i udvalget, er jeg parat hertil.

Jeg kan da heller ikke være uenig i, at reformen af de tre love har været lidt længe undervejs, men det er bl. a. en følge af det, som hr. Simonsen selv mener er noget ganske afgørende i forbindelse med disse spørgsmål, nemlig at man skal forhandle grundigt organisationerne imellem om alle disse spørgsmål. Der har også været nedsat et lovudvalg — det er der i øvrigt endnu —

og Dansk Arbejdsgiverforening og LO og arbejdsrådet har behandlet spørgsmålet. Det er jo ikke så enkelt og ligetil, som man umiddelbart kunne tro, medmindre man vil nøjes med at afskrive de bestemmelser, man har i de tre love, og sammenfatte dem i én lov; der er mange andre ting, som er gået med ind i overvejelserne, og derfor har det altså taget nogen tid. Til gengæld har jeg fået tilsagn om, at man vil komme med et forslag omkring maj måned, sådan at vi får mulighed for at drøfte det her og også får mulighed for i udvalget, hvilket sikkert vil glæde alle, i sommerferien at fordybe os i det resultat, man er nået frem til.

Hr. Karlskov Jensen spurgte, hvorfor der er stillet forslag på den måde, som sket er, om sikkerhedsrepræsentanter. Han nævnte, at jeg på et tidligere tidspunkt havde lovet at tale med hovedorganisationerne, og spurgte, om det var sket. Jeg vil gerne sige, at jeg umiddelbart efter, at jeg svarede den tidligere forbundsformand i Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejder Forbund her i tinget, satte dette arbejde i gang. Hen på sommeren havde vi fået forholdene grundigt undersøgt, og for en ca. 4 måneder siden gav jeg det materiale videre såvel til LO som til Dansk Arbejdsgiverforening med anmodning om at få et hurtigt arbejde i gang omkring disse ting. Jeg fik svar på det fra LO, men man reagerede ikke fra Arbejdsgiverforeningens side, og jeg måtte opfatte det på den måde, at man ikke ønskede lovgivning på dette felt. Det fandt jeg var nødvendigt, og derfor kommer lovforslaget altså på den måde, som sket er.

Hr. Karlskov Jensen nævnte videre, at der stilles særlige krav til tillidsmænd, og derfor må man vel også, når spørgsmålet er om at sikre sikkerhedsrepræsentanterne samme status, sørge for, at en sådan ligestilling opnås. Det spørgsmål hænger vel sammen med det problem, hr. Simonsen rejste om særlige valgeregler, og det er jeg som sagt parat til at drøfte i udvalget.

Spørgsmålet om uddannelsen finder jeg meget vigtigt. Indtil nu har det jo været sådan, at det er de faglige organisationer, som i høj grad har betalt denne uddannelse. Derudover er der stillet midler til rådighed af arbejderbeskyttelsesfonden, og jeg er enig i det synspunkt, som også er kommet frem her, at det er meget vigtigt med det

[Arbejdsministeren.]

forebyggende arbejde, med det oplysende arbejde og med det uddannelsesmæssige arbejde. Det er baggrunden for, at jeg gik til finansudvalget for at få disse penge, og dér ønskede man altså, at det skulle med ind i lovforslaget her.

Jeg er parat til, som fru Gerda Tosti Nielsen var inde på det, at drøfte spørgsmålet om disse tillidsmandsregler i udvalget, ligesom jeg naturligvis er parat til at give de oplysninger om ulykkesstatistikken, som man har efterlyst.

Hr. Frandsen nævnte spørgsmålet om det forslag til folketingsbeslutning, som jeg er bekendt med at SF har stillet. Det kommer vi tilbage til. Lad mig bare sige, at der er så meget arbejde i gang omkring hele arbejdsmiljøproblematikken i øjeblikket som vel ikke på noget tidligere tidspunkt, så langt tilbage jeg kan huske. Dels er der et omfattende revisionsarbejde i gang, som jeg allerede har nævnt, dels er der nedsat en arbejdsmiljøgruppe, som nu har arbejdet 9-10 måneder, og som er i gang med arbejdspladsundersøgelser over hele landet, for at vi virkelig kan komme med ting, som betyder en anden indstilling til arbejdsmiljøproblemerne. Der er sat folk ind i denne arbejdsmiljøgruppe, som skulle indebære, at vi får mulighed for at se på disse problemer på en ny, moderne måde, en mere menneskelig måde, så vi kan få arbejdspladserne indrettet, som de bør indrettes. Når hr. Frandsen siger, at lovforslaget ikke er vidtgående nok, er jeg enig, men det arbejde, som er i gang, skal ikke jaskes igennem, det skal gøres grundigt, sådan at vi får den rigtige fremtidsløsning på arbejderbeskyttelses- og arbejdsmiljøproblemerne her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (From): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget om fysisk planlægning:

Udtræder som stedf.: Stæhr Johansen.

Ny stedf.: Clara Munck.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 25. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v.).

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om invalidepension m. v. (Forhøjelse af ydelser).

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om mønstring af søfarende m. v.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om diger til beskyttelse mod oversvømmelser fra havet.

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder. (Begrænsning af adgangen til at udsætte arbejdsstandsninger, ændring af afstemningsreglerne og ophævelse af sammenkædningsbestemmelserne m. v.) [af Arne Larsen m. fl.].

6) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om medindflydelse [af Simonsen m. fl.].

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Hyrekørsel).

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om registreringsafgift af motor køretøjer m. v.

Mødet hævet kl. 16.40.

43. møde.

Torsdag den 25. januar kl. 13.

Formanden: Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov for Grønland om salg og servering af stærke drikke. Eksemplarer vil blive omdelt.

Undervisningsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om gymnasieskoler og studenterkursus. Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for forureningsbekæmpelse, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

*Forslag til lov om miljøbeskyttelse,
forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning og lov om offentlige veje og
forslag til lov om ændring af vandløbsloven.*

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for forureningsbekæmpelse (Kampmann): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om miljøbeskyttelse, forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning og lov om offentlige veje* samt *forslag til lov om ændring af vandløbsloven*.

Når jeg i dag fremsætter disse tre lovforslag, må det ses som et udtryk for regeringens ønske om at gennemføre den miljøreform, som i de senere år har trængt sig mere og mere på. Der er i disse år talt meget om forurening, og der er skrevet meget om forurening. Jeg mener, at tiden nu må være inde til, at folketinget tager stilling til denne grundlæggende reform.

For miljøbeskyttelsesforslagets vedkommende er der tale om genfremsættelse af det lovforslag, som jeg fremsatte her i tinget i slutningen af forrige samling. Det forslag, som nu fremsættes, afviger imidlertid på en række punkter fra det første forslag.

Det må være klart, at en effektiv miljøreform forudsætter en ændring af retsgrundlaget for beskyttelsen mod vandforurening. Den voksende forurening af det ferske og salte overfladevand og af grundvandet udgør en stadig mere alvorlig trussel

mod miljøet og dermed mod livsbetingelserne for alle levende organismer. Der er mange årsager hertil. En af årsagerne til denne voksende forurening er, at vi savner et tilstrækkelig smidigt og effektivt retsgrundlag for indsatsen mod vandforurening.

I det forslag, der fremsattes i foråret, havde der af tidsmæssige grunde ikke været mulighed for at løse denne problematik. Jeg fremhævede dog dengang, at lovforslaget ved genfremsættelsen ville være udvidet med regler om beskyttelse mod vandforurening. Dette løfte er nu opfyldt, idet lovforslaget er udvidet med 2 kapitler, nemlig kapitel 3 om beskyttelse af vandforsyningsinteresser og kapitel 4 om beskyttelse af overfladevand. Reglerne i disse 2 kapitler er i moderniseret og forenklet form overført fra henholdsvis vandforsyningsloven og vandløbsloven. Samtidig foreslås kompetencen på disse områder som hovedregel overført fra landvæsenskommissioner og sundhedskommissioner til de kommunale råd. Fordelene herved er indlysende.

Afgørelser om f. eks. spildevandsrensning forudsætter i det moderne industrisamfund — ligesom andre afgørelser inden for miljøområdet — en afvejelse af meget betydelige samfundsmæssige interesser og har i udpræget grad lokale og regionale konsekvenser. Det mest egnede forum for disse afgørelser vil derfor være de politisk valgte kommunale råd, der herved vil få kompetence i alle forureningssager og derved få mulighed for at løse dem i en helhed. Desuden indebærer overførelsen af reglerne om vandforurening til miljølovforslaget i sig selv en styrkelse, idet dette område da også vil blive omfattet af forslaget's øvrige regler, blandt andet formålsbestemmelserne og bemyndigelsesreglerne.

Udvidelsen af lovforslaget med de to kapitler om vandforurening, som er hovedårsagen til, at paragrafantallet nu er vokset fra 61 til 96, udgør vel nok den mest iøjnefaldende forskel fra den første fremsættelse. Jeg vil dog gerne understrege, at lovforslaget i den nu foreliggende skikkelse også er præget af de meget indgående drøftelser med erhvervsorganisationerne og de kommunale organisationer, som i fortsættelse af forårets forhandlinger har fundet sted i løbet af det sidste halve års tid, og som i øvrigt også har omfattet de to andre lovforslag.